

C/2024/7400

2024 12 9

Tarybos išvados dėl strateginių partnerystių švietimo ir mokymo srityje

(C/2024/7400)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA:

1. 2024 m. balandžio 17–18 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas⁽¹⁾, kuriose raginama skatinti kokybiškų darbo vietų kūrimą, per sustiprintą socialinį dialogą visoje Europoje intensyviau siekiant pagrindinių tikslų iki 2030 m., susijusių su aktyvesniu dalyvavimu darbo rinkoje, perkvalifikavimu bei kvalifikacijos kėlimu ir mokymusi visą gyvenimą, šalinant įgūdžių ir darbo jėgos trūkumus platesnių demografinių tendencijų kontekste, įskaitant specialistų judumą į Europos Sąjungą ir jos viduje, ir užtikrinant lygias galimybes;
2. 2024–2029 m. strateginę darbotvarkę, kurioje nurodytas išipareigojimas investuoti į žmonių įgūdžius, mokymą ir švietimą visą jų gyvenimą ir skatinti specialistų judumą Europos Sąjungoje ir už jos ribų⁽²⁾;
3. Tarybos rezoliuciją dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.)⁽³⁾ ir Tarybos rezoliuciją dėl jos valdymo struktūros⁽⁴⁾, nes ši strateginė programa yra pagrindinė valstybių narių, Europos Komisijos ir suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo priemonė ir todėl yra labai svarbus įrankis partnerystėms tarp įvairių subjektų ir valdymo lygmenų megzti ir plėtoti;
4. šių išvadų priede išdėstytus politinio konteksto dokumentus.

PABRĖŽDAMA, KAD:

5. šiose Tarybos išvadose „strateginė partnerystė“ turi būti suprantama kaip bendradarbiavimo pastangos, kurios, be švietimo ir mokymo įstaigų, gali apimti valdžios institucijas ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, tokius kaip socialiniai partneriai, užimtumo tarnybos, prekybos rūmai, įmonės ir verslo asociacijos, besimokančių asmenų atstovai, mokslinių tyrimų organizacijos ir vietos bei regionų ekonominiai ir socialiniai subjektai, kuriomis siekiama įgyvendinti bendrus tikslus ir tenkinti visuomenės poreikius pasitelkiant abipusį bendradarbiavimą ir ilgalaikę viziją.

PRIPAŽINDAMA:

6. nuolat kintančius su aplinkos ir klimato krizėmis, technologine pažanga, demografiniais poslinkiais, sveikatos krizėmis ir globalizacija susijusius iššūkius ir galimybes, rodančius, kad reikia novatoriškų ir strateginių požiūrių į švietimą ir mokymą;
7. skirtingą švietimo ir mokymo aplinką valstybėse narėse ir tai, kad svarbu pritaikyti strategijas ir politiką prie vietos ir regionų aplinkybių, kartu skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir judumą;
8. tai, kad švietimo ir mokymo sistemose svarbu skatinti bendrąsias mokymosi visą gyvenimą kompetencijas⁽⁵⁾, visų pirma verslumo kompetenciją, ir skaitmeninius bei žaliuosius įgūdžius, kad būtų remiamas perėjimas prie tvarios, įtraukios ir teisingos visuomenės ir ekonomikos. Greitų socialinių bei ekonominių pokyčių ir sudėtingų iššūkių laikais nuolatinis kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas, taip pat mokymasis visą gyvenimą, įskaitant neformalųjų mokymąsi ir savišvietą, yra labai svarbūs, kad piliečiai galėtų save realizuoti ir gerai jaustis, būti pasirengę prisitaikyti ir efektyviai dirbti kintančioje darbo rinkoje ir būti aktyvūs bei atsakingi piliečiai;
9. mokymosi darbo vietoje ir pameistrystės programų vaidmenį suteikiant besimokantiems asmenims praktinių, gyvenimo ir socialinių įgūdžių ir patirties, atitinkančių darbo rinkos ir visuomenės poreikius, taip pat vaidmenį jų asmeniniame tobulėjime. Tokios programos gali būti grindžiamos tvariomis darbo rinkos ir švietimo bei mokymo sričių partnerystėmis ir apima ne tik profesinį rengimą ir mokymą (PRM), bet ir aukštąjį mokslą;

⁽¹⁾ Dok. EUCO 12/24.

⁽²⁾ Kaip nurodyta 2024 m. birželio 27 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose (dok. EUCO 15/24).

⁽³⁾ OL C 66, 2021 2 26, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 497, 2021 12 10, p. 1.

⁽⁵⁾ Kaip išdėstyta 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (OL C 189, 2018 6 4, p. 1).

10. tai, kad viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės gali būti veiksmingas būdas darbo rinkos poreikiams atspindėti švietime ir mokyme. Besimokantys asmenys gali gauti naudos mokydami tiesiogiai iš praktikos, susidurdami su naujausiais pokyčiais kiekviename sektoriuje; taigi, inovacijos gali būti skatinamos iš abiejų pusių;
11. švietimo ir mokymo ekosistemų indėlį į vietos, regionų, nacionalinį ir Europos vystymąsi, ekonomikos augimą ir socialinę sanglaudą. Švietimu ir mokymu žinios, įgūdžiai ir kompetencijos gali būti perduodamos tarp regionų ir valstybių, taip prisidedant prie inovacijų ir ekonomikos augimo, asmenų pasirengimo kintančiai ES darbo rinkai ir jų asmeninio tobulėjimo. Subalansuota protų apykaita gali užtikrinti, kad judumo ir keitimosi žiniomis nauda, įskaitant regioninių švietimo ir mokymo galimybių skirtumų šalinimą, ypač regionuose, kurie susiduria su specialistų ugdymo kliūtimis, būtų teisingai paskirstyta visoje ES, taip skatinant sanglaudą ir mažinant gyventojų skaičiaus mažėjimo ir protų nutekėjimo riziką. Reikėtų puoselėti ir skatinti teigiamą ir įtraukią tapatybės ir bendrystės jauseną vietos, regioniniu, nacionaliniu ir ES lygmenimis, grindžiamą bendromis Europos vertybėmis, kad piliečiai galėtų plėsti savo žinias ir prisidėti prie visuomenės bei darbo rinkos;
12. tarpvalstybinio bendradarbiavimo, mainų ir judumo, taip pat dalijimosi geriausia patirtimi švietimo ir mokymo srityje vertę. Tokia praktika skatinamas kultūrų dialogas, Europos vertybės, demokratinis pilietiškumas ir socialinė sanglauda, taip pat tarpusavio supratimas stiprėjant daugiakalbystei. Įgūdžių perkeliamumas ir kvalifikacijų pripažinimas⁽⁶⁾ yra svarbūs siekiant užtikrinti veiksmingą besimokančių asmenų judėjimo laisvę ir pašalinti Europos įgūdžių spragas. Tarpvalstybinis bendradarbiavimas plečia gebėjimą atrasti naujų perspektyvų, dalytis idėjomis ir užmegzti ilgalaikius institucinius santykius, kad būtų plėtojamos žinios, gerinama švietimo, mokymo ir mokslinių tyrimų kokybė ir didinamas jų aktualumas, stiprinamos švietimo, mokymo, mokslinių tyrimų ir inovacijų sąsajos, gerinamas įsidarbinamumas ir įgūdžiai, veiksmingiau naudojamosi skaitmeninėmis technologijomis ir atviruoju mokslu, taip prisidedant, be kita ko, prie žaliosios pertvarkos sėkmės;
13. tai, kad nacionalinės švietimo ir mokymo ekosistemos visais lygmenimis gali gerokai sustiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą. Struktūrinio tarpvalstybinio bendradarbiavimo instituciniu lygmeniu iniciatyvos, pavyzdžiui, Europos universitetų aljansai, inovacijų aljansai, profesinės kompetencijos centrai, „Erasmus+“ mokytojų akademijos, Įgūdžių paktas ir žinių bei inovacijų bendrijos, taip pat aukštasis mokslas, profesinis rengimas ir mokymas, suaugusiųjų kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas taip pat gali padėti didinti Europos konkurencingumą ir palengvinti dvejopą pertvarką;
14. kad, norint iki 2025 m. sukurti Europos švietimo erdvę, reikia glaudesnio tarpvalstybinio bendradarbiavimo, kurį vykdant būtų užmezgami ryšiai, o švietimo ir mokymo įstaigos būtų įgalinamos bendradarbiauti tarpusavyje, sudarant palankesnes sąlygas besimokantiems asmenims, absolventams, akademikams, tyrėjams ir specialistams laisvai judėti visoje Europoje siekiant studijuoti, dirbti ir vykdyti mokslinius tyrimus; taip pat reikia, kai tinkama, užtikrinti sinergijas su Europos mokslinių tyrimų erdve;
15. kad pagal strategines partnerystes vykdoma tarpvalstybinė švietimo ir mokymo veikla gali apimti tradicines besimokančių asmenų judumo galimybes, siūlant mikrokredencialus ir kitas mokymosi visą gyvenimą galimybes, taip pat lanksčiojo mokymosi trajektorijas studentams ir dalyvavimą jungtinio laipsnio studijų programose, pagal kurias studijos vykėtų keliose mokslo įstaigose visoje Europoje.

ATSIŽVELGDAMA Į TAI, KAD:

16. jeigu Europos piliečiai turės perspektyvių įgūdžių, bus užtikrintas jos konkurencingumas. Svarbus vaidmuo norint nustatyti ir šalinti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktį ir kuo geriau pasinaudoti žaliaja pertvarka ir skaitmenizacija tenka, be kitų veiksnių, strateginėms partnerystėms švietimo ir mokymo srityje, vykdomoms pasitelkiant tikslingas iniciatyvas ir bendrus veiksmus. Kad parama ir išteklių būtų teikiami kryptingai, strateginių partnerystių pastangos gali būti pritaikomos nustatant sritis, kuriose esama įgūdžių trūkumo arba kuriose pažeidžiamoms grupėms iškyla kliūčių ir reikia specialios paramos, – taip pastarosios galėtų visapusiškai dalyvauti švietime, mokyme ir darbo rinkoje;

⁽⁶⁾ Kalbant konkrečiai apie aukštąjį mokslą, vidurinį ugdymą ir mokymo kvalifikacijas bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatus, siekiama užtikrinti automatinį tarpusavio pripažinimą, kaip išdėstyta 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos rekomendacijoje dėl aukštojo mokslo, vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo (OL C 444, 2018 12 10, p. 1) ir Tarybos išvadose dėl tolesnių veiksmų siekiant, kad automatinis tarpusavio pripažinimas švietimo ir mokymo srityje taptų realybe (OL C 185, 2023 5 26, p. 44).

17. partnerystės ir bendri įsipareigojimai yra vienas iš svarbių profesinio rengimo ir mokymo sistemų valdymo principų. Bendradarbiavimo su suinteresuotaisiais subjektais ir vietos bei regioninėmis ekosistemomis, kuriuo būtų užtikrinama bendra atsakomybė, tikslai yra visų pirma plėtoti novatorišką praktiką, didinti profesinio rengimo ir mokymo patrauklumą ir atitiktį darbo rinkos poreikiams, organizuoti, finansuoti ir įgyvendinti mokymosi darbo vietoje ir pameistrystės programas, taip pat organizuoti profesinio rengimo ir mokymo įstaigose besimokančių asmenų judumą;
18. regionų ir vietos vystymesi svarbus vaidmuo tenka aukštajam mokslui, pavyzdžiui, kai reikia suteikti švietimo ir mokymo galimybių reaguojant į įgūdžių trūkumą ir neatitiktį. Būdamos lanksčios, konkurencingos, turėdamos pakankamai išteklių ir būdamos atskaitingos, taip pat pritraukdamos ir išlaikydamos motyvuotus akademinius ir neakademinius darbuotojus, aukštosios mokyklos, bendradarbiaudamos su kitomis švietimo ir mokymo įstaigomis ir strateginiais partneriais, gali tapti vystymosi varomąja jėga;
19. reikia didinti perimamumą tarp įvairių rūšių švietimo ir mokymo sistemų, visų pirma tarp profesinio rengimo ir mokymo ir aukštojo mokslo sistemų, kad besimokantiems asmenims būtų užtikrintas sklandus perėjimas ir būtų skatinamas mokymasis visą gyvenimą. Perimamumas tarp profesinio rengimo ir mokymo ir aukštojo mokslo sistemų, visapusiškai atsižvelgiant į institucinę autonomiją ir nacionalines kvalifikacijų sistemas, sudaro sąlygas besimokantiems asmenims sklandžiai judėti iš vienos sistemos į kitą nesusiduriant su tokiais kliūtimis kaip kreditų nepripažinimas ar studijuojamų dalykų dubliavimas. Taip mokymosi pažangai sudaromos palankesnės sąlygos, o asmenims sukuriama galimybė pritaikyti savo mokymosi trajektorijas prie kintančių savo karjeros siekių;
20. svarbu remti perėjimą nuo bendrojo ugdymo prie profesinio rengimo ir mokymo, tretinio mokslo ir suaugusiųjų švietimo, kad būtų gerinamos nepalankioje padėtyje ir pažeidžiamoje padėtyje esančių grupių galimybės gauti išsilavinimą ir mokytis, o mokytojams, instruktoriams ir specialistams būtų padedama visą savo profesinį gyvenimą ugdyti naujus įgūdžius ir kompetencijas ir neatsilikti nuo naujausių technologinių pokyčių ir naujų mokymo būdų bei metodų. Šiuo atžvilgiu svarbų vaidmenį gali atlikti mikrocredencialai;
21. mokymasis turėtų padėti įveikti naujus visuomenės ir ekonomikos iššūkius ir turėtų, kai tinkama, apimti mokymosi darbo vietoje elementus, kurie gali padėti ugdant universaliuosius gebėjimus ir pagerinti profesinį orientavimą bei švietimo ir mokymo sistemų atitiktį darbo rinkos poreikiams, taip didinant absolventų įsidarbinimo galimybes. Užuoat taikius universalaus sprendimo principą, strateginės partnerystės gali remtis į ateitį orientuoto sprendimo principu ir savo intervencines priemones pritaikyti prie savitų įvairių besimokančių asmenų, pramonės šakų ar regionų aplinkybių;
22. darbo jėgą geriau parengti ateities iššūkiams gali padėti švietimo ir mokymo trajektorijų derinimas su visuomenės ir darbo rinkos poreikiais ir įvairiais studentų bei visą gyvenimą besimokančių asmenų poreikiais, kartu paisant aukštųjų mokyklų savarankiškumo ir atsižvelgiant į nacionalinių profesinio rengimo ir mokymo bei aukštojo mokslo sistemų įvairovę. Pagal švietimo ir mokymo iniciatyvas taikant visos visuomenės įtraukimo požiūriu grindžiamas priemones sudaromos sąlygos tenkinti konkrečius bendruomenės, atskirų pramonės šakų ar apskritai visuomenės poreikius;
23. strateginių partnerystės poveikis gali būti svaresnis, jei ištekliai nukreipiami į tas sritis, kuriose tos partnerystės gali pasiekti daugiausiai. Strateginėse partnerystėse nustatant prioritetines investicijų ar intervencijų sritis galima užtikrinti veiksmingą ir efektyvų išteklių paskirstymą, taip nepaprastai padidinant jų poveikį. Labai svarbu investuoti į pajėgumų didinimą, visų pirma tose vietovėse, kuriose švietimo, mokymo ir mokslinių tyrimų infrastruktūra yra mažiau išvystyta, taip pat į mokymo programų, susijusių su į ateitį orientuotais ekonomikos sektoriais ir technologijomis, pasiūla. Strateginės partnerystės, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, taip pat gali būti pasitelkiamos siekiant plėtoti įperkamus ir tinkamus studentams ir pameistriams skirtą būstą ir ekologiškus, efektyviai energiją vartojančius studijų miestelius.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ, deramai paisant institucinės autonomijos bei akademinės laisvės ir atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes:

1. skatinti strategines partnerystes tarptautiniu, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, kad visų rūšių švietimas ir mokymas taptų kokybiškesnis, patrauklesnis, aktualesnis ir įtraukesnis;
2. puoselėti verslumo kompetenciją, kūrybiškumą ir inovacijas visų rūšių ir lygių švietime ir mokyme, skatinant bendradarbiavimą su startuoliais bei inkubatoriais ir kitas partnerystes su verslo bendruomene, įskaitant socialinio ir įtraukaus verslumo iniciatyvas, taip pat skatinant kartų bendradarbiavimą;

3. skatinti novatoriškų, į besimokantįjį orientuotų ir lanksčių mokymosi trajektorijų plėtoją ir įgyvendinimą pasitelkiant strategines partnerystes, didinant perimamumą tarp įvairių rūšių švietimo ir mokymo sistemų, visų pirma tarp profesinio rengimo ir mokymo ir aukštojo mokslo bei suaugusiųjų švietimo sistemų, ir skatinant ankstesnio mokymosi (formaliojo, neformaliojo ir savaiminio) pripažinimą bei jo rezultatų patvirtinimą, taip pat kvalifikacijų pripažinimą bei patvirtinimą;
4. skatinti pasitelkti strategines partnerystes orientavimo ir konsultavimo paslaugų vaidmeniui stiprinti, ypač besimokančiųjų perėjimui iš vienos švietimo ir mokymo trajektorijos į kitą ir iš švietimo ir mokymo sistemos į darbo rinką remti, kartu puoselėjant mokymąsi visą gyvenimą ir karjeros raidą;
5. pasitelkiant strategines partnerystes su darbdaviais ir socialiniais partneriais skatinti mokymosi darbo vietoje galimybes, kokybiškas pameistrystes ir kitų formų patirtinį mokymąsi;
6. remti ir pripažinti mokytojų, instruktorių bei švietimo ir mokymo darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir judumą, siekiant stiprinti jų gebėjimą užtikrinti ar remti kokybiškas, įtraukias ir novatoriškas mokymosi patirtis strateginėse partnerystėse su suinteresuotaisiais subjektais;
7. skatinti švietimo ir mokymo ekosistemų integravimą į vietos, regionines, tarpvalstybines ir ES vystymosi strategijas, skatinant sinergijas su kitų sričių politika, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų, inovacijų, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų, verslumo, bendruomenių dalyvavimo ir socialinės įtraukties politika.

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS, deramai atsižvelgiant į subsidiarumą ir nacionalines aplinkybes:

1. skatinti keistis gerąja praktika ir patirtimi, įgyta kuriant, įgyvendinant ir vertinant strategines partnerystes ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą švietimo ir mokymo srityje, pasitelkiant tarpusavio mokymosi veiklą, dalijimosi žiniomis platformas ir tyrimus, kuriais atskleidžiama geriausia praktika;
2. teikti gaires ir nustatyti finansavimo galimybes, kad būtų remiamas strateginių partnerysčių ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje užmezgimas ir įgyvendinimas programų „Erasmus+“ ir „Europos horizontas“, „Europos socialinio fondo +“, Europos regioninės plėtros fondo ir kitų atitinkamų ES finansavimo priemonių kontekste, ir toliau nagrinėti bei kurti sinergijas tarp švietimo ir mokymo iniciatyvų ir kitų sričių ES politikos, siekiant labiau racionalizuoti bendrus ES veiksmus;
3. toliau remti valstybių narių ir švietimo ir mokymo įstaigų pastangas stiprinti švietimo ir mokymo srities strategines partnerystes pasitelkiant įvairias politikos iniciatyvas ir veiksmus, įskaitant Europos universitetų aljansus, Europos pameistrystės aljansą ir profesinės kompetencijos centrus, kad per švietimą ir mokymą būtų stiprinamas Europos konkurencingumas, sudaromos palankesnės sąlygos dvejopai pertvarkai ir remiamas atviras strateginis savarankiškumas;
4. teikti paramą iniciatyvoms, kuriomis siekiama plėtoti kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą į ateitį orientuotuose sektoriuose ir į ateitį orientuotų technologijų srityje;
5. sudaryti išsamią esamų ir planuojamų įgūdžių akademijų apžvalgą, apimančią duomenis apie jų formatą, valdymą, finansavimą ir tikslinę auditoriją, pranešti apie šios apžvalgos rezultatus Tarybai ir apžvalgą reguliariai atnaujinti;
6. toliau skatinti novatoriškų pedagoginių metodų ir priemonių naudojimą pasitelkiant strategines partnerystes, įskaitant į besimokantįjį orientuotą mokymąsi ir mokymąsi darbo vietoje, mikrokredencialus ir kokybiškos pameistrystės programas visoje Europoje.

PRIEDAS

Politinio konteksto dokumentai

1. 2024 m. birželio 27 d. Europos Vadovų Tarybos išvados (dok. EUCO 15/24).
2. 2024 m. balandžio 17 d.–18 d. Europos Vadovų Tarybos išvados (dok. EUCO 12/24).
3. 2024 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija „Europa kelyje“ – mobilumo mokymosi tikslais galimybės visiems (OL C, C/2024/3364, 2024 6 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj>).
4. Tarybos rezoliucija dėl Europos švietimo erdvės. Žvelgiant į 2025 m. ir vėliau (OL C 185, 2023 5 26, p. 35).
5. Tarybos išvados dėl tolesnių veiksmų siekiant, kad automatinis tarpusavio pripažinimas švietimo ir mokymo srityje taptų realybe (OL C 185, 2023 5 26, p. 44).
6. 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl europinio požiūrio į mikrokredencialus mokymuisi visą gyvenimą ir įsidarbinamumui skatinti (OL C 243, 2022 6 27, p. 10).
7. Tarybos išvados dėl Europos strategijos, kuria aukštojo mokslo institucijoms suteikiama galių dėl Europos ateities (OL C 167, 2022 4 21, p. 9).
8. 2022 m. balandžio 5 d. Tarybos rekomendacija dėl Europos aukštojo mokslo institucijų ryšių užmezgimo siekiant veiksmingai bendradarbiauti (OL C 160, 2022 4 13, p. 1).
9. Tarybos rezoliucija dėl naujosios 2021–2030 m. Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės (OL C 504, 2021 12 14, p. 9).
10. Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) valdymo struktūros (OL C 497, 2021 12 10, p. 1).
11. Tarybos išvados dėl dokumento „Europos universitetų tinklų iniciatyva. Aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų, inovacijų ir visuomenės susiejimas: sudaryti sąlygas naujam Europos aukštojo mokslo aspektui“ (OL C 221, 2021 6 10, p. 14).
12. Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) (OL C 66, 2021 2 26, p. 1).
13. 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos rekomendacija dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo (OL C 417, 2020 12 2, p. 1).
14. Osnabriuko deklaracija dėl profesinio rengimo ir mokymo kaip ekonomikos atsigavimą ir teisingą perėjimą prie skaitmeninės ir žaliosios ekonomikos įgalinančios priemonės (2020 m. lapkričio 30 d.).
15. 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos rekomendacija dėl aukštojo mokslo, vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo (OL C 444, 2018 12 10, p. 1).
16. 2018 m. kovo 15 d. Tarybos rekomendacija dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos (OL C 153, 2018 5 2, p. 1).